

Όνοματεπώνυμο :

Μάθημα :

Υλη :

Επιμέλεια διαγωνίσματος :

Αξιολόγηση :

Καινοτόμος Μάθηση

ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

**Κομφορμιστής: Ο άνθρωπος που δεν ήθελε να αλλάξει τον κόσμο*

Υπάρχουν κάποιες μορφές που δεν έχουν ατομικά χαρακτηριστικά και έχουν πανομοιότυπο ντύσιμο με ριγέ κοστούμι και καπέλο. Που προχωράνε σιωπηλά, όταν πηγαίνουν στην «Κηδεία του Τσε Γκεβέρα»**, που στέκονται το ένα δίπλα στο άλλο μπροστά στις πρωινές εφημερίδες ως «Λαθραναγνώστες»**. Που παρακολουθούν καθιστοί μία διάλεξη ή πάλι που πετάνε στο γαλάζιο ουρανό ως «Άγγελοι»**. Που κοιτάνε από μακριά την Ακρόπολη και που στο τέλος μπαίνουν όλοι μαζί σε ένα «Σαρδελοκούτι»**.

Θυμίζοντας ίσως τους καθημερινούς ανθρώπους που διαβάζουν στα γρήγορα τις εφημερίδες κρεμασμένες από τα μανταλάκια σε περίπτερο στην Ομόνοια, εργάζονται με τις όμοιες στολές στα εργοστάσια, και μετά στη λήξη στοιβάζονται ο ένας πάνω στον άλλον στο Μετρό και στα λεωφορεία της γραμμής.

Η ίδια η φύση μας διδάσκει ότι το φυσιολογικό είναι η πολυμορφία κι αυτή δεν αφορά μόνο τα βιολογικά είδη. Είναι γνώρισμα των κοινωνιών, και των πολιτισμικών δημιουργημάτων τους. Διαφορετικές θρησκείες, άλλα ήθη κι άλλα έθιμα. Κάθε βιολογικό είδος που απαντάται στον πλανήτη έχει τα δικά του ειδικά χαρακτηριστικά που το ξεχωρίζουν από τα άλλα. Ο άνθρωπος για να τονίσει τη διαφορετικότητά και τη μοναδικότητά του εφηύρε τη μόδα, τα καλοραμμένα ρούχα, τις ακριβές τσάντες, τα δυνατά αρώματα, τα γρήγορα αυτοκίνητα.

Ωστόσο οι άνθρωποι συνεχίζουν να παρουσιάζουν ορισμένα ομοιογενή χαρακτηριστικά που είναι το αντικαθρέφτισμα που ασκεί η δύναμη της μάζας στο κάθε μεμονωμένο άτομο. Με άλλα λόγια υπάρχει μία τάση ταύτισης και εξομοίωσης του κάθε ατόμου με τους άλλους. Ο νέος κομφορμισμός είναι εδώ με τη δύναμη της μάζας να είναι τόσο ισχυρή που το άτομο «καταπίνεται» από αυτήν χάνοντας την πνευματική του ανεξαρτησία.

Ο κομφορμιστής «ερωτοτροπεί» με την κανονικότητα, αποζητά την ασφάλεια στο να είναι ένας σαν όλους τους άλλους. Σε αντίθεση με τους ανθρώπους που θέλουν να ξεχωρίζουν από το πλήθος ο κομφορμιστής επιδιώκει να μοιάσει με τους πολλούς. Δεν κάνει μεγάλα όνειρα, δεν επιδιώκει ανατροπές, δεν οραματίζεται έναν καλύτερο κόσμο, διότι ο κομφορμιστής δε θέλει να αλλάξει τον κόσμο.

Αφού «Εν αρχήν είναι ο λόγος», τα Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης "εκτρέφουν" τον κοινωνικό κομφορμισμό. Με πληροφορίες που είναι εύπεπτες, ανακυκλώσιμες και δε διαταράσσουν την ισορροπία του οικονομικού συστήματος. Στους τηλεοπτικούς μας δέκτες παρελαύνουν λιγνές τηλεπαρουσιάστριες με σαντρέ

εξτένσιον και προσθετική στήθους που χαζογελάνε λέγοντας τα νέα των σελέμπριτις, τηλεοπτικές σειρές που επαναλαμβάνουν το ίδιο σεναριακό μοτίβο – έρωτας, γάμος, διαζύγιο – με σκηνικά «Βικτωριανής εποχής» και τηλεπαιχνίδια που κερδίζεις αφού βρεις την απάντηση στην ερώτηση «Πείτε μας ένα πράγμα που έχει πάντα στην τσάντα της μία γυναίκα».

Η βιομηχανία του θεάματος δημιουργεί ένα ομοιόμορφο μοντέλο κοινωνικής συμπεριφοράς, προωθώντας τη λεγόμενη «μαζική κουλτούρα». Το κοινό εκπαιδεύεται και αναπαράγει τα στερεότυπα που βλέπει παθητικά από τον καναπέ του καθιστικού του. Η σκέψη αδρανοποιείται και απλά το σύγχρονο άτομο «αδειάζει» το κεφάλι του από τα προβλήματα της επιβίωσης, προετοιμαζόμενος για την επόμενη εργάσιμη μέρα.

Η μαζική κουλτούρα χαλιναγωγεί όλους τους τομείς της πνευματικής παραγωγής. Με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Ανωνυμία, απομόνωση, αλλοτρίωση, ισοπέδωση, υπερκατανάλωση. Κι αν η κοινωνία είναι ένας ατελείωτος καμβάς, περιπλανώμενοι μοιάζουμε όλοι εμείς σαν τα ανθρωπάκια του Γαΐτη άλλοτε με επίσημο ένδυμα και άλλοτε με ριγωτό ή καρό κουστούμι, λευκό γιακά, μαύρη γραβάτα, μαύρα παπούτσια και μαύρη κορδέλα γύρω από το καπέλο με το πλατύ γείσο και παραδεχόμενοι, πως η μεγαλύτερη μοναξιά, είναι η μοναξιά των... πολλών.

Της Αντζελας Ζιούτη, Αντικλείδι, 29/11/2016

***κομφορμιστής:** αυτός ο οποίος προσαρμόζεται στις επιταγές της κοινωνίας όπου και ανήκει, αποφεύγοντας να διαφοροποιηθεί από αυτή

****:** **Πίνακες ζωγραφικής του Γιάννη Γαΐτη.** Οι πίνακές του είναι γνωστοί για τα Ανθρωπάκια του, με μορφές που δεν έχουν ατομικά χαρακτηριστικά και έχουν πανομοιότυπο ντύσιμο με ριγέ κουστούμι και καπέλο, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τη μαζοποίηση του σύγχρονου ανθρώπου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 100-120 λέξεις.
(Μονάδες 7)

A2. Ποιες από τις παρακάτω απόψεις θεωρείτε ότι ανταποκρίνονται στο νόημα του κειμένου ; Να αιτιολογήσετε με συντομία την άποψή σας. **(Μονάδες 8)**

α) Ο κομφορμιστής αισθάνεται ασφάλεια στη μάζα.

β) Η πλειοψηφία των ανθρώπων αντιστέκεται στη δύναμη της μάζας.

B1. Πώς αναπτύσσεται η τρίτη παράγραφος του κειμένου ; **(Μονάδες 5)**

B2. Να γράψετε τι δηλώνουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις του κειμένου: Ωστόσο (4η παράγραφος), με άλλα λόγια (4η παράγραφος), σε αντίθεση (5η παράγραφος), κι αν (8η παράγραφος) **(Μονάδες 4)**

B3. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: στοιβάζονται, μοναδικός, συνεχίζουν, ανεξαρτησία, διαταράσσουν, αδρανοποιείται **(Μονάδες 6)**

Γ. Σύμφωνα με την αρθρογράφο «Η βιομηχανία του θεάματος (δηλαδή τα Μ.Μ.Ε) δημιουργεί ένα ομοιόμορφο μοντέλο κοινωνικής συμπεριφοράς, προωθώντας τη λεγόμενη «μαζική κουλτούρα». Με ποιους τρόπους πιστεύετε πως το καταφέρνει αυτό ; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε ένα κείμενο 200-250 λέξεων που θα δημοσιεύσετε ως άρθρο στην εφημερίδα του σχολείου σας. **(Μονάδες 20)**

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο φιλόλογος και ποιητής Θάνος Πάσχος στα ποιήματά του εκφράζει ένα βαθύτερο συναίσθημα και έναν βαθύτερο προβληματισμό για να τονίσει ότι σε μια κοινωνία γεμάτη πόνους το φως είναι οδυνηρό, γιατί εντείνει την απώλεια της ταυτότητας και απαιτεί αγώνα για να κατακτηθεί και πάλο. Ισορροπεί η ποίησή του ανάμεσα στην αγωνία για το παρόν και το μέλλον με οδηγό το φως.

Ερημε άνθρωπε
πίσω από τα μαύρα γυαλιά ηλίου
κρύβεις την θλίψη που δέρνει κατάστηθα
την άρνησή σου στο φως.
Το μαύρο σύννεφο πάνω
απ' το κεφάλι σου σε προδίδει,
εκείνο το άσπλαχνο

που την καρδιά σου βρέχει.

Έρημε

στύλωσε το κορμί και ίσιωσε την περπατησιά σου
άφησε τον ήλιο την ψυχή σου να φωτίσει.

Θάνος Πάσχος

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Στο ποίημα υπάρχει μια άμεση προτροπή-συμβολή. Να την εντοπίσετε και να την αναπτύξετε με 50-60 λέξεις. **(Μονάδες 15)**

A2. Τι εξυπηρετεί η επανάληψη του επιθέτου «έρημε» στην αρχή της πρώτης και δεύτερης στροφής του ποιήματος ; **(Μονάδες 5)**

A3. Ποιο σχήμα λόγου παρατηρείτε στο στίχο «κρύβεις την θλίψη που δέρνει κατάστηθα » και ποια η σημασία του ; **(Μονάδες 5)**

A4. Να επισημάνετε αν το ποίημα ανήκει στην παραδοσιακή ή νεωτερική ποίηση και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας, **(Μονάδες 5)**

Γ. Το ποίημα αποτελεί μία κραυγή αγωνίας για την κατάσταση που βιώνει ο σύγχρονος άνθρωπος. Ποια είναι τα μαύρα σύννεφα που σκιάζουν τη ζωή του ανθρώπου της εποχής μας ; Να αναπτύξετε τις σκέψεις σας σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων. **(Μονάδες 20)**